

RISTO AALTO
Pääministeri Juhana Parts haastattamassa henkilökohtaisesti rallitahdeita onnittelemaan.

Parts pyrähti onnitelu-käynnille Jyväskylään

JYVÄSKYLÄ

Heli Pänkäläinen

Markko Märtinin voiton merkitystä Virolle kuvastaa hyvin se, että maan pääministeri **Juhana Parts** lennähti kesken työkiireidensä onnittelemaan häntä. Parts ehti helikopterikyydillä Mökkiperä 2:lle ja sieltä Paviljonkiin jo ennen voittajan saapumista.

– Olen voitosta hyvin iloinen, samoin kuin varmasti koko Viron kansa. Uskon, että myös veljeskansamme suomalaiset ovat iloisia, olemmehan eläneet niin kauan rinnakkain, Parts muotoili häntä piirittäneelle mediaväelle.

– Märtinin voiton merkitystä maallemme ei voi yliarvioida. Hän on hyvänä esimerkkinä virolaisille, kun ensi vuonna liitymme Euroopan Unioniin.

Vaikka ralli ei olekaan pääministerin suosikkilajillistalla numero yksi, hän seurasi Jyväskylän tapahtumia alusta asti niin hyvin kuin töidensä olessa pystyi.

– Kun **Marcus Grönholm** keskeytti, piti jo ruveta miettimään, mitä pistää pyhänä päälle, Parts naurahti.

Kun kovasti odotettu Märtin viimein karautti Fordin suunnattuna oli kuin kansanaan Viron kuuluisilla laulujuhilla. Kymmenet sinimustavalkoiset liput liehuivat kansanjoukon päiden yllä ja yleisö yltyi kerta toisensa jälkeen laulamaan ja huutamaan **Markko Märtin**in kunniaksi.

Huutaa oli toki kuultu koko viikonlopun ajan, mutta nyt aika-muoto oli muuttunut: ”Markko voitti, Markko voitti, Markko voittaa edelleen!” raikui niin, että se peitti kaikki muut äänet alleen. Tuntui, että paikalla oli suunnilleen koko Viro presidenttiä lukuunottamatta.

Palkintojenjaosta syntyi virolaisten äänekäs kansanjuhla. ”Mu isamaa” kajahti ilmoille suomalaisillekin tutuin sävelin.

Sinimustavalkea kansanjuhla

■ Fanien herkeämätön kannustus palkittiin voittotuuletuksilla.

JYVÄSKYLÄ

Heli Pänkäläinen

Tunnelma Jyväskylän rallin palkintojenjakopaikalla sunnuntaina oli kuin kansanaan Viron kuuluisilla laulujuhilla. Kymmenet sinimustavalkoiset liput liehuivat kansanjoukon päiden yllä ja yleisö yltyi kerta toisensa jälkeen laulamaan ja huutamaan **Markko Märtin**in kunniaksi.

Huutaa oli toki kuultu koko viikonlopun ajan, mutta nyt aika-muoto oli muuttunut: ”Markko voitti, Markko voitti, Markko voittaa edelleen!” raikui niin, että se peitti kaikki muut äänet alleen. Tuntui, että paikalla oli suunnilleen koko Viro presidenttiä lukuunottamatta.

Markko jopa fanien unissa

Välittömästi Märtinin päästyä viimeisen ekn maaliin alkio Fordin huoltopiiltoon luokse pakautua runsaasti virolaisia odottamaan suosikkinsa saapumista. Ennen varsinaista h-hetkeä he huutelivat kuorossa kiitoksiaan niin rengasvalmistajalle kuin Fordin väellekin. Hurjasta kannustuksesta osansa sai myös **Petter Solberg**, joka kiri viime tingassa kakkoskilalle.

Ruutulippuhuiveilla päänsä suojannut rallinlalaisryhmä roikui sitkeästi eturivissä nähdäkseen Märtinin. **Heiti, Regina, Märt, Piret, Riho, Andres, Har-**

di, Sass ja Triin olivat Jyväskylässä ensimmäistä kertaa ja saivat heti parasta mahdollista vastinetta rahoilleen.

– Olemme nähneet Markkon koko viikonlopun ajan, jopa unissamme, erikoiskokeelta toiselle kiirehtinyt lauma kehui.

Fanit olivat erityisen iloisia siitä, että Märtin onnistui voittamaan nimenomaan Jyväskylän rallin, koska siinä on erityistä taidoa.

– Tämä on hyvä alku. Jos Markko ei voita maailmanmestaruutta tänä vuonna, niin viimeistään ensi vuonna. Viro nousee kuin Feeniks-lintu tuhasta! he hehkuttivat.

Useimmat virolaiset tuntuivat harmittellevan **Marcus Grönholm**in kohtaloa: he olisivat mielellään nähneet kovan kamppailun voitosta jatkuvan loppuun saakka. Se olisi tietysti käynyt enemmän hermoille, mutta toisaalta virolaiset olivat yksimielisiä siitä, että Märtin olisi vienyt ykkösiin, vaikka Grönholm olisi päässyt maaliin asti.

”Where are the Finns?”

Naapurimaamme rallifanit oli helppo tunnistaa väentungoksesta paitsi huudosta, myös rekvisiitasta. T-paitoja koristivat muun muassa teksti ”EST is the best” ja ”Markko Märtin – Flying High”. Osa riukujen päässä liehuvista lipuista oli hieman reis-

Jyväskylän ulkomaalaiset valloittajat			
1957:	Erik Carlsson	Ruotsi	(Saab 93)
1959:	Gunnar Callbo	Ruotsi	(Volvo PV 544)
1971:	Stig Blomqvist	Ruotsi	(Saab 96 V4)
1989:	Mikael Ericsson	Ruotsi	(Mitsubishi Galant)
1990:	Carlos Sainz	Espanja	(Toyota Celica)
1992:	Didier Auriol	Ranska	(Lancia Delta HF Integrale)
2003:	Markko Märtin	Viro	(Ford Focus RS)

Jyväskylän ralli on ajettu 53 kertaa.

KSM

Markko Märtinillä riitti sunnuntaina ystäviä.

sussa rähjäntynyt, osaan taas oli saalistettu Märtinin omakätinen nimikirjoitus. Palkintojenjaossa virolaisilta heltisi aplodeja esimerkiksi **Ari Vataselle**, mutta Märtinin ilmestyminen korokkeelle räjäytti ilmoille korviahuumaavaa metelin.

Ennen rallia pyörineessä tele-

visiomainoksessa etsittiin kadonnutta Markkoa. Märtin pisti paremmaksi kyselemällä palkintopallilla, missä ovat kaikki suomalaiset. Hilpeyttä virolaisfanien keskuudessa herättivät myös Märtinin ja kartturin **Michael Parkin** ilmeet, kun he hämmentynään kääntelivät palkinnoksi saami-

aan Aalto-maljakkoja. Ilmeet vakavoituivat hetkeksi, kun ”Mu isamaa” kajahti ilmoille Fredrik Paciuksen sävelin, mutta sen jälkeen meininki jatkui entisellään.

Märtin on mukava mies

Saarenmaalaiset **Mare Lapa** ja **Alar Link** riemuitsivat palkintojenjaossa muiden mukana. He eivät kuulu niihin faneihin, jotka ovat kiinnostuneet rallista vasta Märtinin menestyksen myötä, vaan ovat olleet mukana jo viidenä vuonna.

– Aloitimme MM-ralleissa kiertämisen yhtä aikaa Markkon kanssa ja olemme käyneet myös Ruotsissa ja Saksassa, he kertoivat.

– Markko on kuljettajana paras ja luonteeltaan mukava. Hän ottaa ajamisen aina tosissaan, pariskunta luonnehti suosikkiaan.

Lapa ja Link saapuivat Suomeen keskiviikkona ja laiva oli jo silloin täpötäynnä virolaisia rallikatsojia. Sunnuntaina monet jouduivat kiirehtimään Paviljongista Helsinkiin, mutta meteli varmasti jatkui vielä laivalla ja kotonaakin, sillä sukulaiskansamme osaa juhlimisen jalon taidon.

Jyväskylän rallin voitto nostaa ralliuhuman Suomenlahden takana jälleen astetta korkeammalle. Mikäli asia olisi kannustuksen määräästä kiinni, Märtinistä tulisi epäilemättä maailmanmestari hyvin pian.

NÄKÖKULMA

Surkein tulos suomalaisilta

JYVÄSKYLÄSSÄ ON ajettu MM-rallia vuodesta 1951, eikä koskaan aikaisemmin suomalaiset kuljettajat ole menestyneet yhtä huonosti. Tommi Mäkinen ylsi parhaana suomalaisena kuudenneksi ja heikensi pykälällä tähän asti surkeinta kunniaatulkukkoa vuodelta 1959, jolloin Esko Keinänen sijoittui kolmen ruotsalaisen ja yhden norjalaisen jälkeen viidenneksi.

Markko Märtin on seitsemäs ulkomaalainenkuljettaja, joka on pystynyt valloittamaan Suomen rallin 53 vuoden aikana. Suomalainen kuski on sentään taistellut toiseksi vuosina 1992 (voittaja Didier Auriol), 1990 (Carlos Sainz), 1989 (Mikael Ericsson) ja 1971 (Stig Blomqvist). Ruotsin Erik Carlssonin voittaessa vuonna 1957 paras suomalainen Osmo Kalpala oli kolmas.

Ulkomaalaisten rynnitys tämän vuoden kilpailussa kertoo kahdesta asiasta. Ulkomaalaisten kuljettajien taso on parantunut ja leventynyt. Suomessa on käynyt päinvastoin. Suomen rallimaine lepää tällä hetkellä Marcus Grönholmien varassa. Vain Grönholm pystyy taistelemaan MM-rallien voitoista tasokkaan ulkomaalaistaartin kanssa. Se näkyy myös MM-sarjan kunniaatulkukossa. Grönholm on suomalaisista ainoa, joka pystyy tänä vuonna taistelemaan kuljettajien maailmanmestaruudesta.

JYVÄSKYLÄN MM-RALLISSA nähtiin nuorien ja nälkäisten kuljettajien rynnitys. Märtin, Petter Solberg ja Sebastien Loeb ovat keikuttamassa vanhaa kuljettajakaarta voimalla ulos MM-sarjasta. Suomen MM-rallia on pidetty kilpailuna, jossa kokemus on valttia. Mutta nyt sekin linnake on murrettu. Suomalaisen on vastaisuudessa entistä vaikeampi voittaa Jyväskylän MM-rallia. Moni kuljettaja joutuu katsomaan peiliin tänään maanantaina. Tommi Mäkinen ei ole yltänyt Jyväskylässä palkintopallille viiteen vuoteen. Tallikaveri Solberg on pessyt Mäkinen kahden Subarukauden aikana useammin kuin Mäkinen Solbergin.

Joko olisi aika lopettaa, Tommi?

Harri Rovanperä teki tänä vuonna Jyskälässä uransa pohjanoteerauksen. Pyörän ripustuksen hajottaminen toisella erikoiskokeella ei ole paras meritti työsopimusta uusittaessa. Rovanperän rallit Peugeotilla ovat kahta vaille ajettu.

Juuso Pykälästä olisi pitänyt pystyä parempaan kuin yhdeksänteen sijaan tehdastallin Peugeotilla. Jussi Välimäki keskeytti neljännen kerran yhtä monessa MM-rallissa. Välimäen sopimus Hyundaiin tehdastallin kanssa on rahan haaskausta.

Vain Janne Tuohino ja Mikko Hirvonen hoitivat urakkansa kunnialla. Tuohinon seitsemäs sija yksityistallin autolla on kova saavutus. Tuohinolla voi olla tulevaisuus Fordilla, jonka toinen tehdaskuljettaja Francois Duval saanee potkut tämän kauden jälkeen. Hirvosen ralli päättyi keskeytykseen, mutta pari hyvää päätäkäänpä lupaavat hyvää jatkoa ajatellen.

RISTO AALTO

MM-rallissa oli liikkeellä väärennettyjä kuvaajaliivejä ja mediapasseja.

VAIN 15 suomalaisen tiedotusvälineen valokuvaaja sai työtään helpottavan liivin Jyväskylän MM-rallissa tänä vuonna. Kuvalliveistä on tullut niin haluttua, että niitä on alettu väärentää. Kansainvälisen autoliiton FIA:n tarkkailija keräsi katsojilta Mökkiperän erikoiskokeella neljä väärennettyä kuvallivia ja kaksi väärennettyä mediapassia. Mitä vähemmän liivejä, sitä enemmän valvontaa.

ARI MÄNTYLÄ
ari.mantyla@keskisuumalainen.fi

Juha Salo Ännän ylivoimainen ykkösmies

JYVÄSKYLÄ

Tuomas Heikkilä

N-ryhmän voittoon Jyväskylän MM-rallissa kaasutti **Juha Salo**. Yleiskilpailussa Salon vauhti riitti 15. sijalle. Salo kurvaili Keski-Suomen soratella viidennen kerran ja selviytyi vasta toisen kerran maalilavalle. Ännän voitto irosti tällä kertaa reilulla marginaalilla. Ryhmäkakkonen **Tee-mu Laatonen** hävisi Salolle lähes viisi minuuttia. Ryhmän viimeisen palkintopallissijan vei espanjalainen **Daniel Solá**, joka hävisi Laatuselle vain 11 sekuntia.

– Aika hulppeksihan tuo ero venähti, Salo iloitsi.

– Urakka helpottui huomattavasti kun (**Glanulgi**) Galli putosi kyydistä lauantaiamuna, Salo tuumasi.

Italialainen Galli olisikin ollut vaikea kiinniotettava. Mies ajoi perjantaina N-ryhmään kahdeksan pohja-aikaa ja johti Saloa 54 sekunnilla. Lauantaiamun toisen erikoiskoe Ouninpohja koitui kuitenkin Gallin kohtaloksi kun mies menetti erinäisiin murheisiin lähes kahdeksan minuuttia ja putosi ryhmän kuudenneksi. Lopputuloksissa Galli oli N-ryhmän viides.

– Loistava reissu. Olisi ollut

RISTO AALTO

Juha Salon reissu onnistui.

varaa kiristääkkin vauhtia, mutta sitä ei tarvinnut tehdä, Salo hehkutti.

Mitsubishi oli valttia N-ryhmässä. Reitille lähti torstaina 17 N-ryhmän ajopeliä, joista 16 Mitsubishi Lancereita. Maaliin asti selvisi kahdeksan autokuntaa, jotka olivat kaikki liikkeellä Mitsulla. Ainoa ei-Mitsu oli Italian **Antonio Marchioro** Subaru, mutta Marchioro joutui keskeyttämään tekniseen vikaan viimeisellä erikoiskokeella.

JYVÄSKYLÄ

Erkki Kinnunen

Ari Vatanen, 51, nautiskeli uransa viimeisestä MM-rallista kelpo sijoituksen. Hän oli viidenneksi parhaana suomalaisena 11:s.

– MM-rallit ovat nyt takana, Vatanen vakuutti hieman liikuttuneena.

– Ei ole upeampaa tapaa lopettaa kuin suomalaisen yleisön edessä. Suuri kiitos kaikille, eikä pelkästään tästä rallista vaan kuluista vuosikymmenistä.

Vatanen vertyi selvästi kilpailun kuluessa. Hän nappasi viime vuosina mukana olleista ”pappaosaston” miehistä parhaan sijoituksen. **Timo Salonen** oli viime vuonna 14:s ja **Markku Alen** edellisellä vuonna 16:s.

Sijoitus oli sivuseikka

Markko Märtinille Vatanen

RISTO AALTO

Jari-Matti Latvala sai kosolti uutta oppia.

hävisi lähes 12 minuuttia.

Sijoitus tuntui olevan Vataselle sivuseikka. Häntä ei harmittanut lainkaan ajaa viimeisenä päi-

vänä rikkinäisillä iskunvaimentimilla.

– Tapaoin yhdellä viimeisistä pikataipaleista lääkärin, joka pelasti henkeni Argentiinan rallissa 1985 sattuneen onnettomuuden jälkeen. Mitä sellaisen tapaamisen jälkeen kannattaa murehtia rikkinäisiä takaiskareita, ensi vuoden EU-vaaleihin avoimesti kampanjoinut Vatanen suutelelisti.

Latvalalla paineita päästä maaliin

Vatasta 33 vuotta nuorempi **Jari-Matti Latvala** huokaisi helpotuksesta tuotuaan Ford Focusen WRC-auton ehjänä maaliin. Sijoitus oli 14:s.

– Paineita oli jos suoraan sanoaan. Sijoituksella ei ollut väliä, mutta maaliin oli pakko tulla, nuorukainen tunnusti.

Latvala piti kaasujalan tietoisesti kurissa. Ralliuran jatko oli-

RISTO AALTO

Ari Vatanen ansaitsi ruusunsa.